

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 88/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen varhaiskasvatuksen kehittämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Emma Karin /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 88/2016 vp:

Miten hallitus varmistaa, että varhaiskasvatuksen varatut 3,7 miljoonan euron kehittämismäärärahat suuntautuvat tosiasiallisesti varhaiskasvatuksen kehittämiseen eivätkä kuntien perustoiminnan ylläpitämiseen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Varhaiskasvatuslaki on tullut voimaan 1.8.2015. Laissa varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen määrittelyn lisäksi lakiin kirjatut vaativat ja kattavat tavoitteet sisältävät paljon pedagogiikan toteuttamiseen liittyviä linjauksia.

Varhaiskasvatuksen neuvottelukunta jätti raporttinsa vuonna 2015 varhaiskasvatuksen tutkimuksen ja kehittämisen painopistealueiksi (OKM julkaisuja 2015:19), joissa yhtenä keskeisenä alueena on pedagogiikan kehittäminen tutkimuksen, laadun, henkilöstön osaamisen ja ohjaus- ja palvelujärjestelmän kehittämisen lisäksi. Neuvottelukunta esittää, että pedagogiikan tulee olla tietoista, suunnitelmallista ja tavoitteellista. Korkealaatuisen pedagogiikan tavoitteena on edistää lapsen kokonaisvaltaista kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Neuvottelukunta mainitsee toimenpide-ehdotuksinaan, että varhaiskasvatuksen pedagogista toimintakulttuuria tulee kehittää monipuolisesti. Lisäksi tuotiin esiin, että valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ohjaa pedagogiikan toteuttamista ja korostettiin pedagogiikan kehittämisen tukemista hanke- ja tutkimustyöllä. Hanke- ja tutkimustiedon saatavuutta ja hyödynnettävyyttä tulee neuvottelukunnan mukaan vahvistaa arkipäivän toiminnoissa ja edistää kehittämistiedon kokoamista sekä sen verkostomaista välittämistä.

Opetushallitus on toiminut varhaiskasvatuslain voimaan tulon myötä varhaiskasvatuksen asiantuntijavirastona. Keskeisenä tehtävänä Opetushallituksella on laatia ja päättää varhaiskasvatussuunnitelman perusteista. Perusteasiakirja on keskeinen määräystasoinen ja velvoittavana noudatettava ohjauksen asiakirja, jossa määritellään valtakunnan tasolla varhaiskasvatuksen pedagogiikan toteuttamisesta, mm. varhaiskasvatuksen keskeisistä sisällöistä ja ohjataan paikallisten varhaiskasvatussuunnitelmien (kuten kunnan ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelma) tekemistä. Aikataulullisesti uusi perusteasiakirja tulee lausunnolle elokuussa ja valmistuu lokakuussa 2016. Kuntien ja muiden toimijoiden on noudatettava uutta perusteasiakirjaa viimeistään 1.8.2017.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 88/2016 vp

Pedagogiikan painottuminen näkyy jo nyt uudistetussa lainsäädännössä, varhaiskasvatuksen neuvottelukunnan painopistealueissa ja tulee painottumaan myös tulevaisuudessa varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa. Edellä mainittujen toimintojen lisäksi hallitus lisää pedagogiikan vahvistamiseksi vuonna 2016 yliopistoissa lastentarhanopettajien koulutusmääriä 120 aloituspaikalla. Lisäksi korkeakoulujen käynnissä olevissa sopimusneuvotteluissa vuosille 2017 - 2020 sisältyy myös yliopistoissa toteutettavan lastentarhanopettajakoulutuksen lisääminen nykyisestä. Varhaiskasvatus on myös osana hallituksen osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeen mukaista opetus- ja kulttuuriministeriön asettamaa opettajafoorumia, jossa on tarkoitus rakentaa opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen kehittämissuunnitelmaa elokuun 2016 loppuun mennessä.

Vuoden 2016 valtion budjettiin on sisällytetty varhaiskasvatuksen kehittämismäärärahaa 3,7 miljoonaa euroa. Määrärahan tarkoituksena on tukea vuosina 2016 – 2017 pedagogisen toimintakulttuurin (toimintakäytännöt, -ympäristö ja pedagogiikan johtaminen) kehittämistä ja edistämistä varhaiskasvatuksen eri toimintamuodoissa. Tarkoituksena on määrärahalla rahoitettavan kehittämisen kautta luoda uudenlaista varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa. Määräraha on ensimmäinen varhaiskasvatuksen kehittämiseen kohdentunut valtionavustus. Määräraha tullaan laittamaan hakuun kevään 2016 aikana. Rahoitetun kehittämistoiminnan kautta kertynyttä tietoa ja sen verkostomaista levittämistä tullaan edistämään Opetushallituksen toimesta. Jatkossa Kansallisen koulutuksen arviointineuvoston on mahdollista myös arvioida varhaiskasvatuksen pedagogiikan toteutumista, nyt kun varhaiskasvatus on varhaiskasvatuslain myötä tullut osaksi sen toiminta-aluetta.

Helsingissä 10.3.2016

Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen